

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 24 жовтня 2025 р.

**Дніпро
"Середняк Т.К"
2025**

УДК 316.05

Л 93

*Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету
залізничного транспорту (протокол № 10 від 20.10.2025 р.)*

Головні редактори:

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р. філос. наук, професор

Вельш Вольфганг - габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – д-р. техн. наук, доцент

Євсєєва О. О. – д-р. економ. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 24 жовтня 2025 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. – Дніпро: Середняк Т.К, 2025 – 238 с.

ISBN 978-617-8807-07-8

© Авторський колектив, 2025.

вищевказаної освітньої функції, університети виконують виховну функцію через стимулювання формування в молодого покоління екологічно відповідальної поведінки.

У підсумку можна констатувати, що адаптація вищої освіти до викликів глобальної економіки є рушійним фактором сталого розвитку економіки України.

Список використаних джерел

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 22.09.2025).

2. Шишпанова Н. О., Кормишкіна І. В. Зелена економіка як інструмент повоєнного відновлення регіонів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. С. 87-92. URL: file:///C:/Users/Home/Downloads/Inv+10-2024_St13-2.pdf (дата звернення: 17.10.2025).

МАШОШИНА Т. В., канд. економ. наук, доцент,
МЕРЕНШТЕЙН Е. В., здобувачка вищої освіти,
*Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна*

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ І РИЗИКИ БЮДЖЕТУ 2026 РОКУ

Державний бюджет є головним фінансовим документом країни, який визначає джерела доходів і напрями їх використання. Україна перебуває в умовах продовження війни, що суттєво впливає як на дохідну, так і видаткову частину бюджету. Проект бюджету сформовано з урахуванням надзвичайних викликів, тому особливу увагу слід звернути на джерела його фінансування та пов'язані ризики.

Основна частина доходів бюджету формується за рахунок податкових надходжень, таких як податок на додану вартість (ПДВ), податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємства, акцизи, мито, і неподаткових надходжень, які складаються з доходів від власності та підприємницької діяльності, адміністративних зборів і платежів, власних надходжень бюджетних установ, а також інших неподаткових надходжень,

які включають штрафи, орендну плату, державне мито та платежі від продажу майна.

Щодо зовнішнього фінансування, то очікують значну підтримку від міжнародних партнерів: кредити МВФ; макрофінансова допомога ЄС; допомога від урядів США, Канади, Японії тощо; гранти і позики від Світового банку. Україна продовжує випуск ОВДП (облігацій внутрішньої держпозики). Обсяги доходу від продажу державного майна у 2026 році залишаються обмеженими через нестабільну ситуацію.

Ризики, пов'язані з фінансуванням бюджету: по-перше, ризик військовий. Найбільшим фактором невизначеності залишається війна. Активні бойові дії призводять до знищення інфраструктури, скорочення економічної активності, зниження податкових надходжень.

По-друге, залежність від зовнішньої допомоги. Бюджет на 2026 рік має дефіцит майже 1,9 трлн грн, що покривають переважно за рахунок зовнішніх джерел. У разі затримки або скорочення міжнародної підтримки можливе порушення бюджетного балансу.

По-третє, інфляційний ризик. Інтенсивне запозичення та емісія гривні можуть призвести до зростання інфляції, що вплине на реальні доходи населення та бізнесу.

Ризики обслуговування державного боргу. Граничний рівень держборгу у 2026 році може сягнути понад 10,4 трлн грн, що еквівалентно 101,6 % ВВП. Це створює додаткове навантаження на бюджет у вигляді відсоткових платежів.

Курсова нестабільність. Бюджет закладає середній курс гривні до долара та євро, але за умови ринкової нестабільності ці прогнози можуть бути переглянуті, що вплине на імпорт, ціни і зовнішні боргові зобов'язання.

Державний бюджет України на 2026 рік є інструментом не лише економічного, а й оборонного виживання. Його наповнення та виконання безпосередньо залежить від стабільності фінансування, зокрема з-за кордону. Уряд зобов'язаний підтримувати прозорість у використанні коштів, а також розвивати внутрішні джерела доходу, щоб зменшити фінансову залежність. Успішне виконання бюджету можливе лише за умови стабілізації безпекової ситуації та продовження міжнародної підтримки.